



VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA

NUTARIMAS DĖL VARTOJIMO GINČO TARP UAB „LIETUVOS ENERGIJOS TIEKIMAS“ NAGRINĖJIMO IR

2019 m. birželio 11 d. Nr. O3E-186
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 34 straipsnio 4 dalies 2 punktu ir 5 dalimi, Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau – VTAĮ) 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir Ginčų neteisminio sprendimo procedūros taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2016 m. vasario 25 d. nutarimu Nr. O3-56 „Dėl Ginčų neteisminio sprendimo procedūros taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ginčų taisyklės), Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), sudaryta iš Komisijos pirmininkės Ingos Žilienės, Komisijos pirmininko pavaduotojo Jono Makausko, narių Renato Pociaus, Donato Jaso, rašytinio proceso tvarka išnagrinėjusi (toliau – Pareiškėja) 2019 m. vasario 15 d. prašymą išspręsti vartojimo ginčą, nustatė, kad:

1. Komisija 2019 m. vasario 19 d. gavo Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2019 m. vasario 19 d. raštu Nr. 4E-178 persiustą Pareiškėjos 2019 m. vasario 15 d. prašymą (reg. Nr. R3-45) (toliau – Prašymas) išnagrinėti tarp Pareiškėjos ir AB „Energinės skirstymo operatorius“ (nuo 2018 m. spalio 1 d. UAB „Lietuvos energijos tiekimas“ (į. k. 303383884, buveinės adresas Žvejų g. 14, Vilnius) (toliau – Skundžiama įmonė) kilusį vartojimo ginčą dėl mokėjimų už elektros energiją.

Komisija, vadovaudamasi VTAĮ 23² straipsnio 2 dalimi ir Ginčų taisyklių 23 punktu, 2018 m. vasario 21 d. raštu Nr. R2-(VTGI)-400 priėmė nagrinėti tarp Pareiškėjos ir Skundžiamos įmonės kilusį vartojimo ginčą.

2. Pareiškėja prašyme nurodė:

2.1. Pareiškėjos Prašymo esmė išdėstyta Pareiškėjos 2019 m. sausio 10 d. ir sausio 24 d. kreipimuose į Skundžiamą įmonę. Pareiškėja, 2019 m. sausio 10 d. kreipdamasi į Skundžiamą įmonę, nurodė, kad 2017 m. dėl atliekamų statybos darbų išaugo sunaudojamos elektros energijos kiekis. 2017 m. vasario 17 d. Skundžiama įmonė patikrino elektros apskaitos prietaiso (toliau – EAP) rodmenis, užfiksavo EAP rodmenį –17239 kWh ir informavo Pareiškėją apie vidutinį elektros energijos suvartojimo (toliau – Vidurkis) perskaičiavimą (padidinimą).

Pareiškėja nurodė, kad, pasibaigus statybos darbams ir sumažėjus suvartojamiems elektros energijos kiekiams, 2018 m. balandžio 10 d. telefonu informavo Skundžiamą įmonę apie faktinius EAP rodmenis, t. y. 21743 kWh. Kadangi Pareiškėjos Skundžiamai įmonei nurodytas faktinis rodmuo ženkliai skyrėsi nuo apskaičiuoto pagal Vidurkį, Pareiškėja paprašė Skundžiamos įmonės grąžinti permoką. Pareiškėja nurodė, kad Skundžiama įmonė atsiuntė atstovą patikrinti EAP, tačiau permokos negrąžino.

Kaip nurodė Pareiškėja, tolesnį mėnesį, t. y. 2018 m. gegužės 31 d., ji vėl telefonu informavo Skundžiamą įmonę apie faktinius EAP rodmenis, t. y. 21994 kWh, ir pakartotinai paprašė grąžinti permoką. Pareiškėjo pažymėjo, kad po jos skambučių Skundžiama įmonė atsiųsdavo savo atstovą

patikrinti EAP rodmenų, jo patikrinti EAP rodmenys sutapdavo su Pareiškėjos Skundžiamai įmonei nurodytais rodmenimis, tačiau Skundžiama įmonė vis tiek neatliko Vidurkio perskaičiavimo ir negrąžino permokos.

2.2. Pareiškėja nurodė, kad jos prašymu 2018 m. gruodžio 14 d. Skundžiamos įmonės atstovas užfiksavo EAP rodmenį 23045 kWh ir išdavė Pareiškėjai tai patvirtinantį dokumentą. Tačiau nepaisant to, Vidurkio Skundžiama įmonė vis tiek nesumažino.

2.3. Pareiškėja pažymėjo, kad laikotarpiu nuo 2017 m. vasario 17 d. iki 2018 m. gruodžio 14 d. pagal EAP rodmenis faktiškai buvo suvartota 5806 kWh, kurių vertė, Pareiškėjos teigimu, yra 661,88 Eur, tačiau nuo jos sąskaitos Skundžiama įmonė už suvartotą elektros energiją yra nurašiusi 2331,45 Eur.

2.4. Pareiškėja nurodė, kad Skundžiama įmonė nuo 2018 m. balandžio 10 d. daugiau negu vieną kartą pažeidė Elektros energijos pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarties punktą, įpareigojantį Skundžiamą įmonę, Pareiškėjai deklaravus faktinius EAP rodmenis, už tą ataskaitinį laikotarpį netaikyti Vidurkio ir paaiškėjus, kad faktiškai suvartotas elektros energijos kiekis yra kitoks, nei nurodytas mokėjimo dokumentuose, išrašytuose skaičiuojant pagal Vidurkį, išrašyti Pareiškėjai kreditinę sąskaitą.

2.5. Pareiškėja, 2019 m. sausio 24 d. kreipdamasi į Skundžiamą įmonę, nurodė, kad gavo atsakymą iš Skundžiamos įmonės dėl 973,03 Eur sumos galimo grąžinimo, tačiau Pareiškėjos toks atsakymas netenkino, nes Skundžiamai įmonei EAP rodmenis pateikė 2018 m. balandžio 10 d. ir pagal Elektros energijos pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarties reikalavimus Skundžiama įmonė 2018 m. balandžio 10 d. turėjo nutraukti mokėjimų už suvartotą elektros energiją skaičiavimą pagal vidutinį elektros energijos suvartojimą bei išrašyti kreditinę sąskaitą.

2.6. Prašyme Pareiškėja nurodė, kad, jos manymu, Skundžiamos įmonės elgesys yra nesąžiningas, nes tuo atveju, kai EAP faktinis rodmuo yra didesnis už apskaičiuotąjį pagal vidutinį elektros energijos suvartojimą, Skundžiama įmonė imasi perskaičiavimo veiksmų vidutinei mokėtinai sumai padidinti, tačiau tuo atveju, kai faktiniai EAP rodmenys yra mažesni už vidutinį elektros energijos suvartojimą, Skundžiama įmonė perskaičiavimą vilkina. Pareiškėja Prašyme taip pat pakartojo aukščiau išdėstytas faktines aplinkybes.

2.7. Atsižvelgdama į išdėstytus argumentus, Pareiškėja prašo Komisijos įpareigoti Skundžiamą įmonę grąžinti neteisėtai nuskaitytą 1648,03 Eur sumą su 6 % dydžio metiniais delspinigiais, t. y. 61,79 Eur, iš viso 1731,35 Eur.

3. Komisija, vadovaudamasi VTAĮ 24 straipsnio 1 dalimi, Energetikos įstatymo 25 straipsnio 1 dalimi, Ginčų taisyklių 27 punktu, 2019 m. vasario 21 d. raštu Nr. R2-(VTGI)-399 ir 2019 m. balandžio 3 d. raštu Nr. R2-(VTGI)-765 kreipėsi į Skundžiamą įmonę, prašydama pateikti paaiškinimus dėl Pareiškėjos prašyme nurodytų aplinkybių, kitą informaciją, reikalingą vartojimo ginčui nagrinėti. Komisija 2019 m. kovo 8 d. gavo Skundžiamos įmonės 2019 m. kovo 7 d. raštu Nr. 3021-27 (reg. Nr. R1- 2125) ir 2019 m. balandžio 10 d. raštu Nr. 3021-115 (reg. Nr. R1-3369) pateiktus paaiškinimus:

3.1. Skundžiama įmonė nurodė, kad nesutinka su Pareiškėjos reikalavimais. Skundžiama įmonė paaiškino, kad 2018 m. kovo 30 d. trumpuoju klientų aptarnavimo numeriu Pareiškėja kreipėsi dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties sudarymo. Iki Pareiškėjos kreipimosi elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis buvo sudaryta su _____, kuris mirė 2014 m. vasario 27 d., todėl laikoma, kad elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis su juo nutrūko jam mirus. Atsižvelgiant į tai, kad elektros energija objekte, esančiame adresu _____ (toliau – Objektas), buvo ir toliau naudojama, elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis su Pareiškėja laikoma sudaryta konkludentiniais veiksmais nuo palikimo atsiradimo momento.

3.2. 2018 m. kovo 30 d. klientų aptarnavimo trumpuoju numeriu Skundžiamai įmonei gavus kreipimąsi, 2018 m. balandžio 1 d. buvo parengta Elektros energijos pirkimo–pardavimo (persiuntimo paslaugos) sutartis Nr. (toliau – Sutartis) ir paskelbta savitarnos svetainėje, Pareiškėjai el. paštu išsiųstas informacinis pranešimas. Skundžiama įmonė paaiškino, kad, neturint informacijos apie mirtį, iki Pareiškėjos kreipimosi Skundžiamos įmonės duomenų bazėje buvo nurodytas kaip vartotojas.

Skundžiama įmonė nurodė, kad Pareiškėjos pasirašyta Sutartis Skundžiamai įmonei grąžinta nebuvo, todėl pateikti pasirašytos šios Sutarties kopijos Skundžiama įmonė Komisijai negali, tad teikia Sutarties projektą bei 2014 m. kovo 5 d. sutikimą dėl atsiskaitymo tiesioginio debeto būdu.

3.3. Skundžiama įmonė taip pat paaiškino, kad 2018 m. balandžio 10 d. Pareiškėjos deklaruotas EAP rodmuo 21743 kWh informacinėje sistemoje patvirtintas nebuvo, nes elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties perrašymo metu nutrauktoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje EAP rodmuo buvo 27187 kWh, t. y. didesnis, nei Pareiškėjos deklaruotas EAP rodmuo 21743 kWh. 2019 m. sausio mėnesį gavus Pareiškėjos kreipimąsi, informacija ir turimi duomenys buvo peržiūrėti ir 2018 m. gruodžio 14 d. EAP nustatytas rodmuo 23045 kWh bei 2018 m. balandžio 10 d. deklaruotas EAP rodmuo 21743 kWh buvo patvirtinti 2019 m. vasario 12 d.

Skundžiama įmonė nurodė, kad, sudarant Sutartį su Pareiškėja, jos 2018 m. balandžio 10 d. nurodytas EAP rodmuo sistemoje nebuvo patvirtintas, kadangi jis buvo mažesnis, negu apmokėtas rodmuo, ir permoka turėtų būti grąžinta asmeniui, kurio elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis nutraukta. Taip pat be šio asmens prašymo perkėlus permoką į naujai sudarytą Sutartį su Pareiškėja, grąžinti jos Pareiškėjai Skundžiama įmonė negalėjo.

3.4. Skundžiama įmonė pateikė informaciją apie išrašytas sąskaitas pagal EAP rodmenis laikotarpiu nuo 2017 m. vasario 17 d. iki 2018 m. balandžio 1 d. Skundžiamos įmonės teigimu, Pareiškėja minėtu laikotarpiu sumokėjo 1821,93 Eur, o elektros energijos suvartota už 1202,57 Eur sumą. Laikotarpiu nuo 2018 m. balandžio 1 d. iki 2019 m. sausio 31 d. Pareiškėja Skundžiamai įmonei sumokėjo 509,52 Eur, o suvartota elektros energijos už 160,65 Eur sumą. Laikotarpiu nuo 2017 m. vasario 1 d. iki 2019 m. sausio 31 d. iš viso Pareiškėja sumokėjo 2331,45 Eur, o suvartota elektros energijos už 1363,22 Eur sumą, atitinkamai Pareiškėjos permoka sudaro 968,23 Eur.

Nuo 2019 m. vasario mėn. Pareiškėjos prašymu sąskaitos pagal Vidurkį Pareiškėjai nėra teikiamos.

4. Išnagrinėjusi Pareiškėjos prašyme išdėstytas aplinkybes, Skundžiamos įmonės paaiškinimus bei vartojimo ginčo nagrinėjimo metu surinktą informaciją, Komisija nustatė:

4.1. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, asmenys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, taip pat sudaryti ir šio kodekso nenumatytas sutartis, jeigu tai neprieštarauja įstatymams. Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.154 straipsnio 1 dalimi, sutartis yra dviejų ar daugiau asmenų susitarimas sukurti, pakeisti ar nutraukti civilinius teisinius santykius, kai vienas ar keli asmenys įsipareigoja kitam asmeniui ar asmenims atlikti tam tikrus veiksmus (ar susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų atlikimo), o pastarieji įgyja reikalavimo teisę.

Vadovaujantis Civilinio kodekso 1.71 straipsnio 1 dalimi, sandoriai sudaromi žodžiu, raštu (paprasčia arba notarine forma) arba konkludentiniais veiksmais. Civilinio kodekso 6.384 straipsnio 1 dalis numato, kad jeigu pagal sutartį abonentas yra fizinis asmuo – vartotojas, naudojantis energiją savo buitiniams reikmėms, tai sutartis laikoma sudaryta nuo vartotojo įrenginių prijungimo prie energijos tiekimo tinklų. Ši sutartis laikoma sudaryta neterminuotam laikui, jeigu joje nenumatyta ko kita.

Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta, kad energetikos įmonių tarpusavio santykiai, taip pat santykiai su energijos vartotojais grindžiami sutartimis. Energijos perdavimo ir skirstymo paslaugų sutartys, taip pat su buitinais vartotojais sudaromos energijos pirkimo–pardavimo sutartys yra viešosios sutartys. Energijos perdavimo ir skirstymo, taip pat energijos tiekimo paslaugos buitiniams vartotojams teikiamos sudarius atitinkamą sutartį pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintas standartines sąlygas.

Vadovaujantis Lietuvos respublikos elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi, jeigu buitinis vartotojas nesudaro elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties su visuomeniniu tiekėju, buitinio vartotojo ir visuomeninio tiekėjo tarpusavio santykiams taikomos Standartinių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais vartotojais sąlygų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. 1-43 „Dėl Standartinių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais vartotojais sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) sąlygos.

Nagrinėjamu atveju iš ginčo šalių pateiktų paaiškinimų buvo nustatyta, kad iki 2014 m. vasario 27 d. sutartis dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo Objekte buvo sudaryta su po kurio mirties Pareiškėja paveldėjo ½ pastatų esančių Objekte, likusi nuosavybės dalis į Objekte esančius pastatus Registrų centre Pareiškėjai įregistruota 2014 m. gegužės 27 d.

2014 m. kovo 5 d. Pareiškėja ir Skundžiama įmonė sudarė susitarimą dėl atsiskaitymo už elektros energiją tiesioginio debeto būdu – nuo šios datos Pareiškėja atsiskaito už Objekte suvartotą elektros energijos kiekį.

Atsižvelgiant į tai, kad rašytinė sutartis dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo su Pareiškėja sudaryta nebuvo, laikytina, kad nuo palikimo atsiradimo dienos, t. y. 2014 m. vasario 27 d., sutartis dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo su Pareiškėja buvo sudaryta konkludentiniais veiksmais (Civilinio kodekso 5.50 straipsnio 2 dalis), o Pareiškėjos ir Skundžiamos įmonės tarpusavio santykiams taikytinos Apraše numatytos sąlygos. Atkreiptinas dėmesys, kad Skundžiamos įmonės Komisijai pateiktas Sutarties projektas, kuris nėra patvirtintas abiejų šalių parašais, negali būti laikomas šalių sudaryta rašytine sutartimi, atitinkamai nesant sudarytos rašytinės sutarties dėl atsiskaitymo pagal vidutinį suvartojimą būdo, nepasirašytos Sutarties nuostatos tarp Pareiškėjos ir Skundžiamos įmonės susiklosčiusiems teisiniams santykiams netaikytinos.

4.2. Atsiskaitymo už suvartotą elektros energiją pagrindai įtvirtinti Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme (toliau – Įstatymas) ir Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 1-38 „Dėl Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.385 straipsnio 1 dalimi, patiektos ir sunaudotos energijos kiekis nustatomas pagal apskaitos prietaisų rodmenis arba kitu sutartyje nustatytu būdu. Civilinio kodekso 6.388 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad abonentas moka už faktiškai sunaudotą energijos kiekį pagal energijos apskaitos prietaisų rodmenis, jeigu sutartis nenustato ko kita. Vadovaujantis Elektros energijos įstatymo 45 straipsnio 1 dalimi ir Taisyklių 56.5 papunkčiu, vartotojai privalo sutartyje nustatytais terminais ir tvarka, pagal galiojančias kainas bei tarifus atsiskaityti su operatoriumi ir (ar) tiekėju už elektros energiją, elektros energijos persiuntimą ir kitas su tuo susijusias paslaugas ir (ar) galią, o Taisyklių 103 punkte apibrėžta, kad vartotojui patiekta elektros energija, suteiktos elektros energijos persiuntimo paslaugos ir (ar) reaktyvioji elektros energija apskaitomi pagal įrengtų elektros apskaitos prietaisų rodmenis ir (ar) kitais Taisyklėse ar sutartyje nurodytais būdais. Taisyklių 104.1 papunktis numato, kad vartotojui patiekta elektros energija laikoma kaip apskaičiuota pagal apskaitos prietaiso rodmenis, kuomet vartotojas sutartyje nustatytu

laiku tiksliai nurašo ir deklaruoja elektros apskaitos prietaisų rodmenis. Taisyklių 104.6 papunktis nustato, kad sutartyje nurodytai ataskaitinio laikotarpio datai elektros apskaitos prietaisų rodmenys yra apskaičiuojami pagal vidutinį vartotojo objekto elektros energijos suvartojimą. Šio punkto nuostata taikoma vartotojui nevykdant pareigos deklaruoti operatoriui ir (ar) tiekėjui elektros apskaitos prietaisų rodmenis, nuotolinio duomenų nuskaitymo įrenginių gedimo atveju, kai operatorius negali nuotoliniu būdu nuskaityti elektros apskaitos prietaisų rodmenų arba vartotojo prašymu. Vidutinio elektros energijos suvartojimo kiekio taikymo laikotarpiu vartotojas atsiskaito pagal tiekėjo išrašomus mokėjimo dokumentus. Vidutinis buitinio vartotojo elektros energijos suvartojimas nustatomas Apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Nagrinėjamu atveju, nepaisant to, kad tarp Pareiškėjos ir Skundžiamos įmonės nebuvo sudaryta rašytinė elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, tarp ginčo šalių buvo susiklosčiusi tokia atsiskaitymo už suvartotą elektros energiją tvarka, kuomet Pareiškėja už suvartotą elektros energiją atsiskaitydavo pagal Vidurkį. Nagrinėjamu atveju Pareiškėja neginčija tokio Skundžiamos įmonės jai taikyto atsiskaitymo būdo apskritai, tačiau nurodo, jog nuo 2018 m. balandžio mėn., kuomet Pareiškėja pateikė Skundžiamai įmonei faktinius EAP rodmenis, jos manymu, Skundžiama įmonė turėjo juos įvertinti ir išrašyti Pareiškėjai kreditinę sąskaitą bei grąžinti permoką.

4.3. Vidurkio apskaičiavimo tvarka iki 2018 m. rugpjūčio 31 d. buvo reglamentuota Taisyklių 104.6 papunktyje ir numatyta, kad vidutinis elektros energijos suvartojimas yra suvartotos ir (ar) objektui persiūstos elektros energijos apskaitos būdas, kuriuo per ataskaitinį laikotarpį objekte suvartotos ir (ar) objektui persiūstos elektros energijos kiekis nustatomas pagal elektros energijos vidutinį suvartojimą per paskutinius 12 mėnesių. Apskaičiuotas vidutinis suvartojimas taikomas iki kito vidutinio suvartojimo apskaičiavimo, kuris gali įvykti vartotojui, jo atstovui ar administratoriui deklaravus ar operatoriui ir (ar) jo įgaliotiems asmenims patikrinus elektros apskaitos prietaiso rodmenis.

Nuo 2018 m. rugsėjo 1 d Taisyklių nuostatos, reglamentuojančios atsiskaitymo pagal Vidurkį tvarką, buvo perkeltos į Aprašo 30, 31 punktus, kuriuose taip pat buvo numatyta, kad Vidurkio taikymo laikotarpiu per ataskaitinį laikotarpį vartotojo objekte suvartotos ir (ar) objektui persiūstos elektros energijos kiekis nustatomas pagal vartotojo elektros energijos vidutinį suvartojimą per paskutinius 12 kalendorinių mėnesių. Vartotojui deklaravus ar skirstomųjų tinklų operatoriui ir (ar) jo įgaliotiems asmenims fiksuotus faktinius elektros apskaitos prietaisų rodmenis, suvartotos ir (ar) objektui persiūstos elektros energijos apskaitos būdas pagal vidutinį elektros energijos suvartojimą tą ataskaitinį laikotarpį netaikomas, o iki faktinių elektros apskaitos prietaisų rodmenų nustatymo dienos taikytas vidutinis elektros energijos suvartojimas perskaičiuojamas vadovaujantis Aprašo 30 punkte nustatyta tvarka. Jei pagal vartotojo deklaruotus arba skirstymo sistemos operatoriaus užfiksuotus elektros apskaitos prietaisų rodmenis paaiškėja, kad faktiškai suvartotos elektros energijos kiekis yra kitoks nei nurodyta mokėjimo dokumentuose, išrašytuose skaičiuojant vidutinį suvartojimą, išrašomas kreditinis dokumentas.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėja nurodė, kad pasikeitus (sumažėjus) elektros energijos vartojimo poreikiui, 2018 m. balandžio 10 d. telefonu informavo Skundžiamą įmonę apie faktinį EAP rodmenį – 21743 kWh. Skundžiamos įmonės pateikti paaiškinimai, jog šio rodmens, taip pat kaip ir kitų Pareiškėjos pateiktų rodmenų, negalėjo vertinti dėl to, kad jie buvo mažesni, negu apmokėti rodmenys, o permoka turėtų būti grąžinta asmeniui, kurio elektros energijos pirkimo–pardavimo nutraukta, todėl be šio asmens prašymo grąžinti permokos Pareiškėjai, Skundžiama įmonė negalėjo, laikytini nepagrįstais. Kaip jau buvo nustatyta anksčiau, tarp ginčo šalių nesant rašytinės sutarties dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis laikoma sudaryta konkludentiniais nuo 2014 m. vasario 27 d., kai nutrūko tarp buvusio Objekto savininko ir Skundžiamos įmonės sudaryta elektros

energijos pirkimo–pardavimo sutartis. Atsižvelgiant į tai, jog Pareiškėja nuo 2014 m. vasario 27 d. yra elektros energijos vartotoja ir konkludentiniais veiksmais sudarytos elektros pirkimo–pardavimo sutarties tinkama šalimi, atitinkamai laikytina, kad ir visos nuo šios datos Pareiškėjos tiesioginio debeto būdu sumokėtos įmokos už elektros energiją turėjo būti vertinamos konkludentiniais veiksmais sudarytos sutarties apimtyje, Vidurkis Pareiškėjai turėjo būti skaičiuojamas Taisyklėse ir Apraše numatyta tvarka, o Pareiškėjai pateikus faktinius EAP duomenis, bei paaiškėjus, jog faktiškai suvartotos elektros energijos kiekis yra kitoks nei nurodyta mokėjimo dokumentuose, išrašytuose skaičiuojant Vidurkį, Pareiškėjai turėjo būti išrašytas kreditinis dokumentas.

4.4. Atsižvelgiant į tai, jog nagrinėjamu atveju įvertinus ginčo faktines aplinkybes ir galiojančią teisinę reglamentavimą akivaizdu, jog Skundžiamos įmonės atlikti veiksmai Pareiškėjos atžvilgiu laikotarpiu nuo 2018 m. balandžio 10 d. sąskaitas už Objekte suvartotą elektros energiją Pareiškėjai išrašant pagal Vidurkį ir nevertinant faktinių EAP rodmenų buvo nepagrįsti ir prieštaraujantys galiojantiems teisės aktams, pažymėtina, kad tiek Pareiškėja, tiek Skundžiama įmonė nurodė, kad 2019 metų pradžioje Skundžiama įmonė atsižvelgė į Pareiškėjos nurodytus (ir Skundžiamos įmonės užfiksuotus) faktinius EAP rodmenis ir atliko perskaičiavimą už laikotarpį nuo 2017 m. vasario 17 d. iki 2019 m. sausio 31 d. Nepaisant to, Pareiškėjos manymu, Skundžiamos įmonės apskaičiuota permokos suma – 968,23 Eur – yra per maža, kadangi, Pareiškėjos skaičiavimu, jai turėjo būti grąžinta 1648,03 Eur. Pareiškėja nurodė, kad laikotarpiu nuo 2017 m. vasario 17 d. iki 2018 m. gruodžio 14 d. pagal EAP rodmenis yra suvartojusi 5806 kWh, kurių vertė (taikant 0,114 Eur/kWh tarifą) yra 661,88 Eur, tuo tarpu nuo jos sąskaitos Skundžiama įmonė nurašė 2331,45 Eur.

Komisija, patikrinusi Pareiškėjos įmokas už elektros energiją, įskaitytas nuo 2017 m. vasario 17 d. iki 2019 m. sausio 31 d., nustatė, kad Pareiškėjos sumokėtų įmokų suma yra 2331,45 Eur. Šiuo laikotarpiu Pareiškėjos faktiškai suvartotas elektros energijos kiekis nustatomas nuo rodmens 11191 kWh, kuris buvo apmokėtas 2017 m. vasario 9 d. iki Pareiškėjos 2018 sausio 31 d. deklaruoto rodmens 23149 kWh, todėl minimu laikotarpiu Pareiškėja suvartojo 11958 kWh. Šis kiekis su Pareiškėjos nurodytu kiekiu (5806 kWh) nesutampa, kadangi Pareiškėja nepagrįstai laiko, kad 2017 m. vasario 17 d. buvo apmokėjusi iki rodmens 17239 kWh.

2017 m. vasario 9 d. 40,36 Eur mokėjimu Pareiškėja apmokėjo už elektros energijos kiekį nuo rodmens 10837 kWh iki 11191 kWh ($354 \text{ kWh} \times 0,114 \text{ Eur/kWh} = 40,36 \text{ Eur}$). 2017 m. vasario 17 d. buvo atliktas EAP rodmenų nurašymas, kurio metu užfiksuotas EAP rodmuo – 17239 kWh, t. y. 6048 kWh didesnis, negu Pareiškėjos apmokėtas rodmuo ($17239 \text{ kWh} - 11191 \text{ kWh} = 6048 \text{ kWh}$), šio kiekio vertė yra 689,47 Eur ($6048 \text{ kWh} \times 0,114 \text{ Eur/kWh} = 689,47 \text{ Eur}$).

Įvertinus nustatytas faktines ginčo aplinkybes, laikytina, kad Pareiškėja nepagrįstai nurodė, kad faktiškai yra suvartojusi tik 5806 kWh, kadangi į bendrą faktiškai suvartotos elektros energijos kiekį turėtų būti įtrauktas ir elektros energijos kiekis, nustatytas po 2017 m. vasario 17 d. atlikto EAP rodmenų nurašymo, t. y. 6048 kWh, už kurį Pareiškėja nebuvo sumokėjusi.

Nagrinėjamu atveju Komisija, išnagrinėjusi Skundžiamos įmonės pateiktus duomenis apie tai, kaip buvo apskaičiuota 968,23 Eur permoka, įvertino Objektui atitinkamais metais taikomus elektros energijos tarifus, Pareiškėjos atliktus mokėjimus bei faktiškai suvartotą elektros energijos kiekį, nustatė, kad 968,23 Eur permokos suma Pareiškėjai buvo apskaičiuota teisingai.

4.5. Netesybų institutas detaliai reglamentuojamas Civilinio kodekso 6.71–6.75 straipsniuose, įtvirtinančiuose netesybų sampratą, susitarimo dėl netesybų formą, netesybų ir realaus prievolės įvykdymo santykį, netesybų mažinimą ir kitas nuostatas. Netesybų sąvoka Civiliniame kodekso įtvirtinta *expressis verbis*. Netesybos – tai įstatymų, sutarties ar teismo nustatyta pinigų suma, kurią skolininkas privalo sumokėti kreditoriui, jeigu prievolė neįvykdyta arba netinkamai

įvykdyta (bauda, delspinigiai) (Civilinio kodekso 6.71 straipsnio 1 dalis). Taigi, kreditoriaus teisė reikalauti netesybų atsiranda tada, kai skolininkas prievolės neįvykdo arba ją įvykdo netinkamai (CK 6.205 straipsnis) (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. sausio 8 d. Netesybas ir palūkanas reglamentuojančių teisės normų taikymo Lietuvoje Aukščiausiojo Teismo praktikoje apžvalga Nr. AC-37-1. 37, p. 424-452*). Civilinio kodekso 6.72 straipsnyje įtvirtinta, kad susitarimas dėl netesybų turi būti rašytinis. Kaip jau buvo nurodyta anksčiau, Skundžiamai įmonė įmonei tiekiant, o Pareiškėjai naudojant elektros energiją, tarp ginčo šalių konkludentiniais veiksmais yra sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, tačiau tarp šalių rašytinės sutarties, kurioje šalys būtų susitarę dėl netesybų, nėra, taip pat nėra jokio kito rašytinio susitarimo šiuo klausimu, todėl laikytina, kad Pareiškėja negali reikalauti Skundžiamos įmonės 6 % dydžio metinių delspinigių apmokėjimo.

5. Vadovaudamasi Civilinio kodekso 6.384 straipsnio 1 dalimi, Elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi, Aprašo 30, 31 punktais, Taisyklių 104.1, 104.6 papunkčiais ir įvertinusi nagrinėjimo metu surinktus duomenis, Komisija konstatuoja, kad:

5.1. Skundžiamos įmonės Komisijai pateiktas Sutarties projektas, kuris nėra patvirtintas abiejų šalių parašais, negali būti laikomas šalių sudaryta rašytine sutartimi, atitinkamai ir nepasirašytos Sutarties nuostatos tarp Pareiškėjos ir Skundžiamos įmonės susiklosčiusiems teisiniams santykiams netaikytinos.

5.2. Nuo 2014 m. vasario 27 d. sutartis dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo su Pareiškėja buvo sudaryta konkludentiniais veiksmais ir Pareiškėjos ir Skundžiamos įmonės tarpusavio santykiams taikytinos Apraše numatytos sąlygos.

5.3. Atsižvelgiant į tai, jog Pareiškėja nuo 2014 m. vasario 27 d. yra elektros energijos vartotoja ir konkludentiniais veiksmais sudarytos elektros pirkimo–pardavimo sutarties tinkama šalimi, atitinkamai laikytina, kad ir visos nuo šios datos Pareiškėjos tiesioginio debeto būdu sumokėtos įmokos už elektros energiją turėjo būti vertinamos taikant konkludentiniais veiksmais sudarytos sutarties nuostatas, o Vidurkis Pareiškėjai turėjo būti skaičiuojamas Taisyklėse ir Apraše numatyta tvarka. Skundžiama įmonė nepagrįstai nevertino Pareiškėjos nuo 2018 m. balandžio 10 d. deklaruojamų EAP rodmenų.

5.4. Atsižvelgiant į tai, jog Skundžiama įmonė 2019 metų pradžioje perskaičiavo Pareiškėjos suvartotą elektros energijos kiekį pagal Pareiškėjos deklaruotus rodmenis, Komisija, patikrinusi duomenis, kuriais remiantis Pareiškėjai buvo apskaičiuota 968,23 Eur suma, nustatė, kad permokos dydis apskaičiuotas teisingai.

5.5. Nesant šalių rašytinio susitarimo dėl netesybų taikymo, Pareiškėjos reikalavimas dėl 6 % dydžio metiniais delspinigių apmokėjimo laikytinas nepagrįstu.

6. Vadovaudamasi VTAĮ 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Ginčų taisyklių 61.2 papunkčiu, Komisija nutaria iš dalies tenkinti Pareiškėjos reikalavimus:

6.1. Įpareigoti Skundžiamą įmonę Pareiškėjai grąžinti 968,23 Eur permoką.

6.2. Atmesti Pareiškėjos reikalavimą įpareigoti Skundžiamą įmonę grąžinti neteisėtai nuskaitytą 1648,03 Eur sumą su 6 % dydžio metiniais delspinigiais, t. y. 61,79 Eur, iš viso 1731,35 Eur.

6.3. Įpareigoti Skundžiamą įmonę per 30 dienų nuo šio nutarimo priėmimo dienos informuoti Pareiškėją ir Komisiją apie nutarimo vykdymo rezultatus.

Vadovaujantis VTAĮ 28 straipsnio 1 dalimi ir Ginčų taisyklių 67 punktu, Komisijos sprendimas įsigalioja ir yra privalomas vykdyti, jeigu nė viena ginčo šalis per 30 dienų nuo Komisijos sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nepareiškia ieškinio bendrosios kompetencijos teisme Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, prašydama nagrinėti ginčą iš esmės. Pagal

VTAĮ 28 straipsnio 2 dalį ir Ginčų taisyklių 69 punktą, įsigaliojęs Komisijos sprendimas yra vykdomasis dokumentas. Vadovaujantis VTAĮ 29 straipsnio 2 dalimi ir Ginčų taisyklių 67 punktu, kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po Komisijos sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Komisijos pirmininkė

Inga Žilienė